

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2024. gada 7. martā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Valsts atbalsta shēma, kas paredz piešķirt tirgojamus zaļos sertifikātus iekšzemes atjaunojamās elektroenerģijas ražotājiem – Citā dalībvalstī saražotas atjaunojamās elektroenerģijas imports – Pienākums iegādāties zaļos sertifikātus – Sods – Atbrīvojums – Direktīva 2001/77/EK – Direktīva 2009/28/EK – Atbalsta shēma – Izcelsmes apliecinājumi – Preču brīva aprīte – LESD 18., 28., 30., 34. un 110. pants – Valsts atbalsts – LESD 107. un 108. pants – Valsts līdzekļi – Selektīva priekšrocība

Lietā C-558/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) iesniegusi ar 2022. gada 16. augusta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 19. augustā, tiesvedībā

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)

pret

Fallimento Esperia SpA,

Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*] (referente), tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*], N. Vāls [*N. Wahl*], J. Pasers [*J. Passer*] un M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Fallimento Esperia SpA* vārdā – *U. Grella* un *F. M. Salerno*, *avvocati*,

– *Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE* vārdā – *S. Fidanzia* un *A. Gigliola*, *avvocati*,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *D. Del Gaizo* un *F. Tortora*, *avvocati dello Stato*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *B. De Meester*, *G. Gattinara* un *F. Tomat*, pārstāvji,

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 18., 28., 30., 34., 107., 108. un 110. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV 2009, L 140, 6. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts strīdā starp *Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)* (Elektroenerģijas, tiklu un vides regulators, Itālija; turpmāk tekstā – “ARERA”), no vienas puses, un *Fallimento Esperia SpA*, maksātnespējas procesā esošu sabiedrību, un *Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE* (turpmāk tekstā – “GSE”), no otras puses, par finansiālas sankcijas noteikšanu *Fallimento Esperia* par to, ka nav izpildīts pienākums pirkt energoresursu atjaunojamas izcelsmes apliecinājumus (turpmāk tekstā – “zaļie sertifikāti”) attiecībā uz elektrību, kas Itālijā importēta 2010. gadā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2001/77/EK

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/77/EK (2001. gada 27. septembris) par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus (OV 2001, L 283, 33. lpp.), no 2012. gada 1. janvāra tika atcelta ar Direktīvu 2009/28. Pēdējā minētā savukārt no 2021. gada 1. jūlija tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV 2018, L 328, 82. lpp.).
- 4 Direktīvas 2001/77 10., 11., 14. un 15. apsvērumi ir formulēti šādi:
“(10) Ar šo direktīvu netiek prasīts, lai dalībvalstis atzītu, ka izcelsmes apliecinājuma iegāde no citām dalībvalstīm vai tai atbilstīga elektrības iepirkšana ir ieguldījums valsts kvotas saistību izpildē. Tomēr, lai veicinātu tirdzniecību ar elektrību, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, un lai palielinātu atklātību par labu patērētāja izvēlei starp elektrību, kas ražota, izmantojot izsīkstošos enerģijas avotus, un elektrību, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, nepieciešams apliecināt šādas elektrības

izcelsmi. Izcelsmes apliecināšanas shēmas pašas par sevi nenozīmē tiesības gūt labumu no dažādās dalībvalstīs izveidotiem valsts līmeņa atbalsta mehānismiem. Svarīgi, lai visi tādas elektrības veidi, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, būtu ietverti minētajos izcelsmes apliecinājumos.

(11) Svarīgi, lai izcelsmes apliecinājumi tiktu skaidri nošķirti no apmaiņai paredzētajiem zaļajiem sertifikātiem.

[..]

(14) Lai valsts līmenī atbalstītu neizsīkstošo enerģijas avotu izmantošanu, dalībvalstis pielieto dažādus mehānismus, tostarp zaļos sertifikātus, investīciju palīdzību, atbrīvošanu no nodokļiem vai to atvieglojumus, nodokļu atmaksāšanu un tiešās cenu atbalsta shēmas. Lai saglabātu ieguldītāju uzticību, svarīgs veids, kā sasniegt šīs direktīvas mērķi, ir garantēt minēto mehānismu pienācīgu darbību, līdz sāk darboties Kopienas sistēma.

(15) Ir pāragri lemt par Kopienas sistēmu attiecībā uz atbalsta shēmām, ņemot vērā ierobežoto pieredzi ar valstu shēmām un pašreizējo relatīvi nelielo daļu, ko veido tā elektrība par atbalsta cenām, kas saražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus Kopienā.”

5 Šīs direktīvas 1. pantā “Mērķis” bija paredzēts:

“Šīs direktīvas mērķis ir veicināt elektrības ražošanā izmantojamo neizsīkstošo enerģijas avotu nozīmes palielināšanos iekšējā elektrības tirgū un radīt pamatu vēlākai Kopienas sistēmai šajā jomā.”

6 Minētās direktīvas 3. panta “Valstu orientējošie mērķi” 1. un 2. punktā bija noteikts:

“1. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai iedrošinātu lielāku tās elektrības patēriņu, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, saskaņā ar valsts orientējošajiem mērķiem, kas minēti 2. punktā. Šiem pasākumiem jābūt proporcionāliem sasniedzamajam mērķim.

2. Ne vēlāk kā 2002. gada 27. oktobrī un pēc tam ik pēc pieciem gadiem dalībvalstis pieņem un publicē ziņojumu, kurā nosaka valsts orientējošos mērķus attiecībā uz tādas elektrības patēriņu nākotnē, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, šo mērķi izsakot kā procentuālu daļu no elektrības patēriņa nākamajos 10 gados. Ziņojumā arī izklāsta pasākumus, kas veikti vai ko plānots veikt valsts līmenī, lai sasniegtu minētos valsts orientējošos mērķus. Lai noteiktu šos mērķus līdz 2010. gadam, dalībvalstis:

- ņem vērā pielikumā norādītās atsauces vērtības,
- nodrošina, lai mērķi būtu saderīgi ar visām tām valsts saistībām, ko tā uzņēmusies saistību par klimata pārmaiņām sakarā, kuras Kopienas uzņēmusies, ievērojot Kioto protokolu, kas pievienots Apvienoto Nāciju Vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām.”

7 Šīs pašas direktīvas 4. panta “Atbalsta shēmas” 1. punktā bija noteikts:

“Neierobežojot Līguma 87. un 88. pantu [(jaunajā redakcijā LESD 107. un 108. pants)], [Eiropas] Komisija izvērtē dalībvalstīs piemērotos mehānismus, saskaņā ar kuriem elektrības ražotājs, pamatojoties uz valsts iestāžu pieņemtiem noteikumiem, saņem tiešu vai netiešu atbalstu, un kuri varētu izpausties kā tirdzniecības ierobežošana, vērtējumā noskaidrojot, vai minētie mehānismi palīdz sasniegt mērķus, kas norādīti Līguma 6. un 174. pantā.”

8 Direktīvas 2001/77 5. panta “Izcelsmes apliecinājums elektrībai, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus” 1.–5. punktā bija noteikts:

“1. Dalībvalstis līdz 2003. gada 27. oktobrim nodrošina, ka ir iespējams apliecināt elektrības, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, izcelsmi kā tādu šīs direktīvas nozīmē saskaņā ar objektīviem, atklātiem un nediskriminējošiem kritērijiem, ko noteikusi katra dalībvalsts. Tās nodrošina, ka pēc pieprasījuma šādā nolūkā izsniedz izcelsmes apliecinājumu.

2. Dalībvalstis var iecelt vienu vai vairākas kompetentas iestādes, kas nav atkarīgas no ražošanas un sadales darbībām, lai tās uzraudzītu šādu izcelsmes apliecinājumu izsniegšanu.

3. Izcelsmes apliecinājumā:

– norāda enerģijas avotu, kurš tika izmantots elektrības ražošanai, minot ražošanas laikus un vietas, kā arī, hidroelektroiekārtu gadījumā, norāda to jaudu,

– tā paredzēta, lai elektrības, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, ražotāji varētu uzskatāmi pierādīt, ka viņu pārdotā elektrība ir ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus šīs direktīvas nozīmē.

4. Šādus izcelsmes apliecinājumus, kas izsniegti saskaņā ar 2. punktu, dalībvalstīm savstarpēji jāatzīst, taču vienīgi kā 3. punktā minēto elementu pierādījumu. Atteikumu atzīt izcelsmes apliecinājumu par šādu pierādījumu, jo īpaši ar krāpšanas novēršanu saistītu iemeslu dēļ, jāpamato ar izvērtējumu pēc objektīviem, atklātiem un nediskriminējošiem kritērijiem. Izcelsmes apliecinājuma atzīšanas atteikuma gadījumā Komisija var piespiest atteikuma paudēju atzīt izcelsmes apliecinājumu, jo īpaši attiecībā uz objektīviem, atklātiem un nediskriminējošiem kritērijiem, ar kuriem pamatota šāda atzīšana.

5. Dalībvalstis vai kompetentās iestādes ievieš attiecīgus mehānismus, lai nodrošinātu, ka izcelsmes apliecinājumi ir gan precīzi, gan ticami, un 3. panta 3. punktā minētajā ziņojumā šīs iestādes izklāsta pasākumus, kas veikti, lai nodrošinātu apliecinājumu sistēmas uzticamību.”

Direktīva 2009/28

9 Direktīvas 2009/28 25., 52. un 56. apsvērumus bija formulēti šādi:

“(25) Dalībvalstīm ir atšķirīgs atjaunojamo energoresursu potenciāls, un tās izmanto dažādas atbalsta shēmas atjaunojamo energoresursu atbalstam valsts mērogā. Lielākā daļa dalībvalstu piemēro atbalsta shēmas, ar kurām nodrošina priekšrocības vienīgi tai enerģijai no atjaunojamajiem energoresursiem, ko ražo to teritorijā. Lai valsts atbalsta shēmas pareizi darbotos, ir būtiski, lai dalībvalstis varētu kontrolēt savu valsts atbalsta shēmu ietekmi un izmaksas atbilstīgi savam atšķirīgajam potenciālam. Svarīgs līdzeklis, kā panākt šajā direktīvā noteikto mērķi, ir nodrošināt valsts atbalsta shēmu pareizu darbību atbilstīgi Direktīvai 2001/77/EK, lai tādējādi saglabātu ieguldītāju uzticību un dotu iespēju dalībvalstīm izstrādāt efektīvus valsts pasākumus mērķu sasniegšanai. Šīs direktīvas mērķis ir veicināt pārrobežu atbalstu atjaunojamajiem energoresursiem, neietekmējot valstu atbalsta shēmas. Ar to ievieš neobligātus dalībvalstu sadarbības mehānismus, kas dod iespēju dalībvalstīm vienoties par pakāpi, kādā viena dalībvalsts atbalsta enerģijas ražošanu citā dalībvalstī, un par pakāpi, kādā enerģijas ražošana no atjaunojamajiem energoresursiem būtu jāskaita vai nu vienas, vai otras dalībvalsts valsts vispārējos mērķos.

Lai nodrošinātu mērķu sasniegšanai paredzēto abu pasākumu, tas ir, valstu atbalsta shēmu un sadarbības mehānismu, efektivitāti, ir būtiski, lai dalībvalstis varētu noteikt, vai un cik lielā mērā to valsts atbalsta shēmas attiecas uz enerģijas ražošanu no atjaunojamajiem energoresursiem citās dalībvalstīs, un varētu vienoties par to, piemērojot šajā direktīvā noteiktos sadarbības mehānismus.

[..]

- (52) Vienīgā funkcija izcelsmes apliecinājumiem, kas izdoti, piemērojot šo direktīvu, ir pierādīt tiešajiem patērētājiem, ka dotā elektroenerģijas daļa vai daudzums ir ražots no atjaunojamajiem energoresursiem. [..] Svarīgi nošķirt zaļās apliecības [zaļos sertifikātus], ko lieto atbalsta shēmās, no izcelsmes apliecinājumiem.

[..]

- (56) Izcelsmes apliecinājumi paši par sevi nedod tiesības gūt labumu no valsts atbalsta shēmām.”

- 10 Šīs direktīvas 1. pants “Priekšmets un darbības joma” bija formulēts šādi:

“Ar šo direktīvu izveido vienotu sistēmu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas veicināšanai. Tajā paredz valstu obligātos mērķus no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas kopējā īpatsvara sasniegšanai elektroenerģijas bruto galapatēriņā, kā arī mērķi šādas enerģijas īpatsvaram transporta nozarē. Tajā ir izklāstīti noteikumi par statistisko pārdali dalībvalstu starpā, par kopīgiem dalībvalstu un trešo valstu projektiem, izcelsmes apliecinājumiem, administratīvajām procedūrām, informāciju un mācībām, kā arī no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas piekļuvi elektrotīkliem. Tajā nosaka ilgtspējības kritērijus biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem.”

- 11 Minētās direktīvas 2. pantā “Definīcijas” bija paredzēts:

“Piemērojot šo direktīvu, ir spēkā [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2003/54/EK [(2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 96/92/EK atcelšanu (OV 2003, L 176, 37. lpp.)] definīcijas.

Piemēro arī šādas definīcijas:

[..]

- j) “izcelsmes apliecinājums” ir elektroniska formāta dokuments, ko izmanto vienīgi kā pierādījumu tiešajam patērētājam, ka attiecīgā enerģijas daļa vai daudzums ir ražots, izmantojot atjaunojamus energoresursus saskaņā ar Direktīvas 2003/54/EK 3. panta 6. punkta prasībām;
- k) “atbalsta shēma” ir jebkāds instruments, shēma vai mehānisms, ko piemēro dalībvalsts vai dalībvalstu grupa un kas veicina no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanu, samazinot šādas enerģijas izmaksas, palielinot tās pārdošanas cenu vai šādas enerģijas iegādes apjomu, izmantojot atjaunojamās enerģijas izmantošanas pienākumu vai citādi; tā ietver atbalstu ieguldījumu veidā, atbrīvojumu no nodokļiem vai nodokļu samazināšanu, nodokļu atmaksu, atbalsta shēmas, kas paredz pienākumu izmantot

atjaunojamo enerģiju, arī shēmas, kurās izmanto “zaļos sertifikātus”, kā arī tiešās cenu atbalsta shēmas, tostarp valsts regulētus tarifa maksājumus un prēmiju maksājumus, bet neaprobežojoties ar tiem;

l) “atjaunojamās enerģijas izmantošanas pienākums” ir valsts atbalsta shēma, kurā enerģijas ražotājiem pieprasīts ražot attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu, kurā enerģijas piegādātājiem pieprasīts piegādēt ietvert attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu, vai pieprasīts enerģijas patērētājiem izmantot attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu. Tas ietver arī shēmas, saskaņā ar kurām šādas prasības var izpildīt, izmantojot zaļos sertifikātus;

[..].”

12 Šīs pašas direktīvas 3. panta “Valsts vispārējie obligātie mērķi un pasākumi saistībā ar enerģijas izmantošanu no atjaunojamajiem energoresursiem” 1.–4. punktā bija noteikts:

“1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars, kas aprēķināts saskaņā ar 5. līdz 11. pantu, 2020. gada enerģijas bruto galapatēriņā vismaz atbilst tās vispārējam valsts mērķim minētajā gadā attiecībā uz enerģijas īpatsvaru, kas saražota no atjaunojamajiem energoresursiem, kā norādīts I pielikuma A daļas tabulas trešajā ailē. Šie obligātie vispārējie valsts mērķi atbilst mērķim, kas paredz, ka 2020. gadā Kopienas galīgajā enerģijas bruto patēriņā no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars veido vismaz 20 %. Lai varētu vieglāk sasniegt šajā pantā izvirzītos mērķus, katra dalībvalsts veicina un sekmē energoefektivitāti un energotaupību.

2. Dalībvalstis veic pienācīgi izstrādātus pasākumus, lai nodrošinātu, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvars ir vienāds vai lielāks par to, kas norādīts I pielikuma B daļas indikatīvajā līknē.

3. Lai izpildītu šā panta 1. un 2. punktā noteiktos mērķus, dalībvalstis drīkst īstenot arī šādus pasākumus:

a) atbalsta shēmas;

b) dažādu dalībvalstu un trešo valstu sadarbības pasākumus, lai sasniegtu to vispārējos mērķus saskaņā ar 5. līdz 11. pantu.

Neskarot Līguma 87. un 88. pantu [jaunajā redakcijā LESD 107. un 108. pants], dalībvalstīm ir tiesības pieņemt lēmumus saskaņā ar šīs direktīvas 5. līdz 11. pantu par to, cik lielā mērā tās atbalsta enerģiju, ko no atjaunojamajiem energoresursiem ražo citās dalībvalstīs.

4. Katra dalībvalsts nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars visā transportā 2020. gadā ir vismaz 10 % no enerģijas galapatēriņa transportā attiecīgajā dalībvalstī.”

- 13 Direktīvas 2009/28 15. panta “No atjaunojamajiem energoresursiem ražotas elektroenerģijas, apsildei un dzesēšanai izmantotās enerģijas izcelsmes apliecinājumi” 1. un 9. punktā bija noteikts:

“1. Lai galapatērētājiem pierādītu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas daļu vai daudzumu enerģijas piegādātāja kopējā enerģijas piegādes struktūrā, saskaņā ar Direktīvas 2003/54/EK 3. panta 6. punktu dalībvalstis nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas elektroenerģijas izcelsmi var apliecināt šīs direktīvas nozīmē ar objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

[..]

9. Dalībvalstis atzīst citu dalībvalstu izsniegtos izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar šo direktīvu vienīgi kā 1. punktā un 6. punkta a) līdz f) apakšpunktā minēto elementu pierādījumu. [..]”

- 14 Šīs direktīvas 26. pantā “Grozījumi un atcelšana” bija paredzēts:

“1. No 2010. gada 1. aprīļa Direktīvā 2001/77/EK svīturo 2. pantu, 3. panta 2. punktu, kā arī 4. līdz 8. pantu.

[..]

3. No 2012. gada 1. janvāra atceļ Direktīvu 2001/77/EK un [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2003/30/EK [(2003. gada 8. maijs) par biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas izmantošanas veicināšanu transportā (OV 2003, L 123, 42. lpp.).”

- 15 Atbilstoši Direktīvas 2009/28 27. panta 1. punktam:

“Neskarot 4. panta 1., 2. un 3. punktu, dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2010. gada 5. decembrim nodrošinātu atbilstību šai direktīvai.”

Itālijas tiesības

Leģislatīvais dekrēts Nr. 79/1999

- 16 Lai mudinātu izmantot no atjaunojamiem energoresursiem ražotu elektroenerģiju (turpmāk tekstā – “zaļā elektroenerģija”), Itālijas Republika pieņēma 1999. gada 16. marta *decreto legislativo n. 79 – Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell'energia elettrica* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 79, ar ko transponē Direktīvu 96/92/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu, 1999. gada 31. marta *GURI* Nr. 75, 8. lpp.; turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 79/1999”).
- 17 Ar šo leģislatīvo dekrētu tika ieviesta atbalsta shēma zaļās elektroenerģijas ražošanai, kas balstīta uz zaļo sertifikātu bezmaksas piešķiršanu visiem Itālijas zaļās elektroenerģijas ražotājiem proporcionāli saražotajai zaļajai elektroenerģijai.
- 18 Minētā leģislatīvā dekrēta 11. pantā bija paredzēts:

“1. Lai atbalstītu atjaunojamo energoresursu izmantošanu, enerģijas ietaupījumus, samazinātu oglekļa dioksīda emisijas un valsts elektroenerģijas resursu izmantošanu, no 2001. gada

importētājiem un operatoriem, kuri atbild par iekārtām, kas katru gadu importē vai ražo elektroenerģiju no neatjaunojamiem energoresursiem, ir pienākums nākamajā gadā valsts elektroenerģijas tīklā ievadīt no atjaunojamiem energoresursiem ražotas enerģijas kvotu, kura saražota iekārtās, kas pēc šī dekrēta spēkā stāšanās ir nodotas darbībai vai kurās ir paaugstinājusies ražotspēja papildu ražotspējas robežās.

2. Šī panta 1. punktā paredzētais pienākums attiecas uz elektroenerģijas importu un ražošanu, neskaitot koģenerāciju, centrāles pašas patēriņu un eksportu vairāk kā 100 GWh apmērā; 1. punktā minētā kvota sākotnēji ir noteikta divu procentu apmērā par elektroenerģiju, kas pārsniedz 100 GWh.

3. Vieni un tie paši operatori var šo pienākumu izpildīt arī, līdzvērtīgu kvotu vai ar to saistītās tiesības pilnībā vai daļēji iegādājoties no citiem ražotājiem, ar nosacījumu, ka valsts elektroenerģijas tīklā tiek ievadīta atjaunojama enerģija, vai no [*Gestore della rete di trasmissione nazionale* (Valsts pārvades sistēmas operators, Itālija), kas kļuvis par *GSE*]. [...] Lai kompensētu ikgadējās ražošanas svārstības vai nepietiekamu piedāvājumu, [*GSE*] var pirkt vai pārdot tiesības ražot no atjaunojamiem energoresursiem neatkarīgi no faktiskās pieejamības, pastāvot pienākumam ik pēc trim gadiem kompensēt iespējamās tiesību emisijas, ja tās nav pieejamas.”

- 19 Šī *GSE* veiktā ražošanas no atjaunojamiem energoresursiem tiesību, kas sauktas arī par “zaļajiem sertifikātiem”, iegāde notika, izmantojot ieņēmumus no A3 tarifa komponentes, ko elektrības patērētāji samaksājuši savā rēķinā.

Legislatīvais dekrēts Nr. 387/2003

- 20 No 2003. gada 29. decembra *decreto legislativo n. 387 – Attuazione della direttiva 2001/77/CE relativa alla promozione dell'energia elettrica prodotta da fonti energetiche rinnovabili nel mercato interno dell'elettrica* (Legislatīvais dekrēts Nr. 387, ar ko transponē Direktīvu 2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 2004. gada 31. janvāra *GURI* Nr. 25 kārtējais pielikums; turpmāk tekstā – “Legislatīvais dekrēts Nr. 387/2003”) 4. panta izriet, ka valsts pārvades sistēmas operatoram, kas kļuvis par *GSE*, bija jāpārbauda, vai ir izpildīts Legislatīvā dekrēta Nr. 79/1999 11. pantā paredzētais pienākums, un par iespējamiem pārkāpumiem jāinformē *Autorità per l'energia elettrica, il gas et sistema idrico* (Elektroenerģijas, gāzes un ūdens sistēmas uzraudzības iestāde, Itālija), kas kļuvusi par *ARERA* un kuras kompetencē šādā gadījumā bija noteikt sankcijas, kas paredzētas 1995. gada 14. novembra *legge n. 481 – Norme per la concorrenza e la regolazione dei servizi di pubblica utilità. Istituzione delle Autorità di regolazione dei servizi di pubblica utilità* (Likums Nr. 481 par konkurences noteikumiem un sabiedrisko pakalpojumu regulējumu. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāžu izveide, 1995. gada 18. novembra *GURI* Nr. 270 kārtējais pielikums Nr. 136).

- 21 Legislatīvā dekrēta Nr. 387/2003 11. panta 6. punkts bija formulēts šādi:

“Izcelsmes apliecinājums norāda uz iekārtas atrašanās vietu, atjaunojamās enerģijas avotu, no kura elektroenerģija ir saražota, izmantoto tehnoloģiju, iekārtas nominālo jaudu, saražoto neto elektroenerģiju vai hibrīdstaciju gadījumā – uz atbilstīgo ražošanu katrā kalendārajā gadā. [...]”

22 Šī leģislatīvā dekrēta 20. panta 3. punktā bija noteikts:

“Operatori, kas importē citās Eiropas Savienības dalībvalstīs saražotu elektroenerģiju un kam ir Leģislatīvā dekrēta [Nr. 79/1999] 11. pantā paredzētais pienākums, var lūgt sistēmas pārvaldītāju attiecībā uz daļu no šīs importētās elektrības, kura ir ražota no atjaunojamiem energoresursiem, piemērot atbrīvojumu no šī pienākuma. Lūgumam pievieno vismaz apliecinātu izcelsmes apliecinājuma kopiju, kas saskaņā ar Direktīvas 2001/77/EK 5. pantu izsniegts valstī, kurā atrodas ražošanas iekārta. [..]”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 23 *Esperia SpA* bija sabiedrība, kas Itālijā importēja elektroenerģiju, lai to varētu pārdot vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā.
- 24 Ar 2016. gada 28. jūnija lēmumu *ARERA* tai noteica finansiālu sankciju 2 803 500 EUR par pienākuma pirkst 17 753 zaļos sertifikātus attiecībā uz elektroenerģiju, ko tā Itālijā bija importējusi 2010. gadā, neizpildi.
- 25 *Esperia* šo sankciju apstrīdēja *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* (Lombardijas Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija). Pēc prasības celšanas šī sabiedrība tika pasludināta par maksātnespējīgu, un kopš tā laika tās nosaukums ir *Fallimento Esperia*. *Fallimento Esperia* maksātnespējas procesa administrators tomēr saglabāja minēto šajā tiesā celto prasību.
- 26 Ar 2018. gada 8. augusta spriedumu minētā tiesa daļēji apmierināja *Fallimento Esperia* prasību, uzskatīdama, ka tai noteiktās sankcijas apmērs ir pārmērīgs. *ARERA* un *Fallimento Esperia* par minēto spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija), kas ir iesniedzējtiesa.
- 27 Tiesvedība minētajā tiesā tika apturēta pēc tam, kad 2019. gada 3. septembrī tā iesniedza lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesā lietā *Axpo Trading*, kas arī bija iesniegta izskatīšanai iesniedzējtiesā. Šis lūgums Tiesas kancelejā tika reģistrēts ar numuru C-705/19.
- 28 Pēc tam, kad 2020. gada 3. decembrī lietā *Axpo Trading* (C-705/19, EU:C:2020:989) secinājumus bija sniedzis ģenerāladvokāts M. Kampos Sančess-Bordona, *Axpo Trading* atteicās no prasības iesniedzējtiesā, un šī lieta ar 2021. gada 9. septembra rīkojumu *Axpo Trading* (C-705/19, EU:C:2021:755) tika izslēgta no reģistra.
- 29 Tiesvedība iesniedzējtiesā pamatlietā kopš tā laika ir atsākta.
- 30 Minētajā tiesā *Fallimento Esperia* pauda šaubas par to Itālijas tiesību aktu saderību ar Savienības tiesībām, ar ko uzņēmumiem, kuri importē elektroenerģiju, neiesniedzot izcelsmes apliecinājumu, ir uzlikts pienākums pirkst zaļo elektroenerģiju vai zaļos sertifikātus, un par tā neizpildi ir paredzēta sankcija, taču šāds pienākums neattiecas uz šādas pašas enerģijas iekšzemes ražotājiem. Šī sabiedrība uzskata, ka šie tiesību akti varētu tikt uzskatīti par valsts atbalstu zaļās elektroenerģijas ražotājiem, kuri savu darbību veic Itālijā, par nodokli ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību un pasākumu ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību. Savukārt *GSE* uzskata, ka pamatlietā aplūkoti Itālijas tiesību akti atbilst Direktīvai 2001/77.

- 31 Iesniedzējtiesa atsaucas uz ģenerālvokāta M. Kamposa Sančesa-Bordonas secinājumiem lietā *Axpo Trading* (C-705/19, EU:C:2020:989) un uz savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu minētajā lietā.
- 32 Šajā lūgumā tā it īpaši paskaidroja, ka Itālijas shēma zaļās enerģijas atbalstam tai šķita saderīga ar LESD noteikumiem valsts atbalsta jomā. Nekādi valsts līdzekļi šajā shēmā netika mobilizēti. Neesot bijis tiešas vai netiešas valsts līdzekļu nodošanas zaļās enerģijas ražotājiem, kas darbojas Itālijā. Katrā ziņā minētā shēma esot saderīga, pirmkārt, ar Direktīvu 2009/28, kurā ir noteikti valsts mērķi zaļās enerģijas jomā un kas sekmē dalībvalstu pasākumus, ar kuriem tiek atbalstīti tikai enerģijas ražotāji, kas ir reģistrēti tās teritorijā, un, otrkārt, ar vides aizsardzības mērķi. Tāpat arī attiecīgais atbalsta pasākums nevar tikt uzskatīts par selektīvu, jo ar Direktīvu 2009/28 izveidotā atsauces sistēma pati par sevi esot selektīva, ciktāl tās mērķis esot veicināt zaļās enerģijas ražošanu katrā dalībvalstī.
- 33 Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka, ņemot vērā šo Direktīvas 2009/28 mērķi, šī shēma neievieš nedz nodokli ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, nedz pasākumu ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, nosakot ārvalstīs saražotās enerģijas importētājiem pienākumu pirkt zaļos sertifikātus. Minētā shēma paredz, ka tikai vienības, kas darbojas Itālijā, var saņemt atbalstu, lai izpildītu saistošos valsts mērķus saistībā ar enerģijas, kura saražota no atjaunojamiem energoresursiem, īpatsvaru Direktīvā 2009/28 noteiktajā galapatēriņā, un citā dalībvalstī saražotās tīrās enerģijas importētājiem nav noteikts nekāds pienākums un nav nekādu šķēršļu.
- 34 Visbeidzot, iesniedzējtiesa uzskata, ka šī pati shēma ir saderīga ar LESD 18. un 110. pantu, jo vienādu attieksmi paredz attiecībā uz visiem elektrības nozares operatoriem, kas valsts tīklā ievada enerģiju, kura nav ražota no atjaunojama Itālijas energoresursa.
- 35 Tomēr *Consiglio di Stato* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:
- Vai LESD 18. pantam daļā, kurā tas aizliedz jebkādu diskrimināciju pilsonības dēļ, piemērojot Līgumus,
  - LESD 28. un 30. pantam daļā, kurā tie nosaka ievadmuitas nodokļu un maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību aizliegumu,
  - LESD 110. pantam daļā, kurā tas aizliedz uzlikt importētiem ražojumiem lielākus nodokļus par tiem, kas tieši vai netieši uzlikti līdzīgiem vietējiem ražojumiem,
  - LESD 34. pantam daļā, kurā tas aizliedz pasākumus ar importa kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību,
  - LESD 107. un 108. pantam daļā, kurā tie aizliedz īstenot valsts atbalsta pasākumu, kas nav paziņots Komisijai un nav saderīgs ar iekšējo tirgu,
  - Direktīvai [2009/28] daļā, kurā ar to ir paredzēts veicināt zaļās elektroenerģijas tirdzniecību Kopienā, veicinot arī atsevišķo dalībvalstu ražošanas jaudu palielināšanu,

ir pretrunā tāds valsts likums kā [lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu] aprakstītais, ar kuru zaļās elektroenerģijas importētājiem uzliek pienākumu veikt maksājumu, kas nav piemērojams tā paša ražojuma nacionālajiem ražotājiem?”

Par prejudiciālo jautājumu

Ievada apsvērumi

- 36 Pirmām kārtām, jānorāda, ka pamatlietas faktiskajiem apstākļiem piemērojamajās Itālijas tiesībās atbilstoši Leģislatīvā dekrēta Nr. 79/1999 11. pantam bija paredzēts pasākums, kas no citas dalībvalsts iegūtas elektroenerģijas importētājiem, kuri nav pierādījuši, ka tā ir “zaļa”, iesniedzot izcelsmes apliecinājumus, uzlika pienākumu pirkt zaļo elektrību vai zaļos sertifikātus no valsts ražotājiem atkarībā no elektroenerģijas daudzuma, kuru tie importē, pretējā gadījumā tiem paredzot noteikt sankciju.
- 37 Otrām kārtām, šis pasākums, kas ir paredzēts šajā prejudiciālajā jautājumā, iekļaujas valsts zaļās elektroenerģijas ražošanas atbalsta shēmā, kura importētājiem un par iekārtām atbildīgajiem operatori, kuri importē vai ražo elektroenerģiju no neatjaunojamiem energoresursiem, uzliek pienākumu ik gadu valsts elektrības tīklā ievadīt zaļās elektroenerģijas kvotu. Lai izpildītu šo pienākumu, šī shēma paredz, ka šie importētāji un šie operatori var vai nu paši ražot zaļo elektroenerģiju, vai arī no iekšzemes ražotājiem pirkt zaļo elektroenerģiju vai zaļos sertifikātus. Turklāt vēl arī saskaņā ar minēto shēmu valsts iestādes šos sertifikātus bez maksas izsniedz iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem atkarībā no zaļās elektroenerģijas daudzuma, ko tie saražo, lai varētu to pārdot tālāk ražotājiem un importētājiem, kuriem ir minētais pienākums.
- 38 Trešām kārtām, jāuzsver arī, ka elektroenerģijas imports, par ko ir strīds pamatlietā, tika veikts 2010. gadā, tāpēc to var regulēt gan Direktīva 2001/77, gan Direktīva 2009/28. Kā izriet no Direktīvas 2009/28 26. panta, Direktīvas 2001/77 2. pants, 3. panta 2. punkts un 4.–8. pants tika atcelts no 2010. gada 1. aprīļa, bet pārējie šīs direktīvas noteikumi tika atcelti ar pašas direktīvas atcelšanu 2012. gada 1. janvārī. Turklāt atbilstoši Direktīvas 2009/28 27. panta 1. punktam tā bija jātransponē līdz 2010. gada 5. decembrim.
- 39 Ceturtām kārtām, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka LESD 18. pants, kas nosaka vispārējo principu, ar kuru ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ, ir piemērojams patstāvīgi tikai Savienības tiesībās reglamentētajos gadījumos, kuriem LESD nav paredzētas īpašas diskriminācijas aizlieguma normas (spriedums, 2019. gada 10. oktobris, *Krah*, C-703/17, EU:C:2019:850, 19. punkts un tajā minētā judikatūra). Preču brīvas aprites jomā diskriminācijas aizlieguma princips ir īstenots ar LESD 28., 30., 34. un 110. pantu. Turklāt Tiesa jau ir nospriedusi, ka elektroenerģija ir prece LESD noteikumu izpratnē (spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord u.c.*, C-206/06, EU:C:2008:413, 43. punkts, kā arī minētā judikatūra). Līdz ar to LESD 18. pants nav jāpiemēro tāda pasākuma gadījumā kā pamatlietā aplūkots.
- 40 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, iesniedzējtiesas jautājums jāsaprot tā, ka ar to šī tiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīva 2001/77 un Direktīva 2009/28, kā arī LESD 28., 30., 34., 107., 108. un 110. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj valsts pasākumu, kas, pirmkārt, no citas dalībvalsts iegūtas elektroenerģijas importētājiem, kuri nav pierādījuši, ka šī elektroenerģija ir ražota no atjaunojamiem energoresursiem, iesniedzot izcelsmes apliecinājumus, uzliek pienākumu no iekšzemes ražotājiem pirkt vai nu zaļos sertifikātus, vai arī zaļo elektroenerģiju

proporcionāli to importētās elektroenerģijas daudzumam, un, otrkārt, paredz noteikt sankciju šī pienākuma neizpildes gadījumā, lai gan iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem nav šāda pirkšanas pienākuma.

Par Direktīvu 2001/77 un Direktīvu 2009/28

Par Direktīvu 2001/77

- 41 Runājot par to, vai Direktīva 2001/77 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieauj tādu pasākumu kā pamatlietā aplūkots, jāatgādina, ka šīs direktīvas mērķis, kā izriet no tās 1. panta, ir veicināt elektrības ražošanā izmantojamo atjaunojamo energoresursu nozīmes palielināšanos iekšējā elektrības tirgū un radīt pamatu vēlākai Kopienas sistēmai šajā jomā.
- 42 Turklāt no šīs direktīvas 4. panta kopsakarā ar tās 14. apsvērumu izriet, ka svarīgs veids, kā sasniegt minētās direktīvas mērķi, ir garantēt dažādu mehānismu, lai valsts līmenī atbalstītu atjaunojamo energoresursu izmantošanu, tostarp zaļo sertifikātu mehānisma, pienācīgu darbību, līdz sāk darboties Kopienas sistēma.
- 43 Runājot par šiem atbalsta mehānismiem, Tiesa, ņemot vērā Direktīvas 2001/77 4. panta 1. punktu, jau ir nospriedusi, ka ar šo direktīvu dalībvalstīm tiek atzīta plaša rīcības brīvība šādu zaļās elektroenerģijas ražotāju atbalsta shēmu pieņemšanā un īstenošanā (spriedums, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Tomēr šiem mehānismiem, kā izriet no Direktīvas 2001/77 3. panta 1. un 2. punkta, ir jābūt atbilstošiem, lai veicinātu to, ka dalībvalstis īsteno valsts orientējošos mērķus attiecībā uz zaļās elektrības patēriņu nākotnē. Tādējādi tiem principā ir jānoved pie zaļās elektroenerģijas iekšējās ražošanas pastiprināšanas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 62. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt saskaņā ar šo pašu 3. panta 1. punktu minētajiem mehānismiem ir jābūt proporcionāliem sasniedzamajam mērķim.
- 45 Tāpat arī Tiesa, ņemot vērā minētās direktīvas 10. un 11. apsvērumu, kā arī 5. panta 3. un 4. punktu, ir nospriedusi, ka Savienības likumdevējs nav vēlējis dalībvalstīm, kas izvēlējušās tādu atbalsta shēmu, kurā tiek izmantoti zaļie sertifikāti, uzlikt pienākumu attiecināt to arī uz citas dalībvalsts teritorijā saražotu zaļo elektroenerģiju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. septembris, *Essent Belgium*, no C-204/12 līdz C-208/12, EU:C:2014:2192, 66. punkts).
- 46 No iepriekš izklāstītā izriet, ka ar Direktīvu 2001/77 nav veikta pilnīga tajā regulētās jomas saskaņošana, līdz ar to šīs direktīvas 4. pantā paredzētajām valsts zaļās elektroenerģijas ražošanas atbalsta shēmām ir jāatbilst prasībām, kas izriet no LESD 34. un 36. panta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Šajā gadījumā, ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veiks vajadzīgo vērtējumu, pamatlietā aplūkots pasākums, ciktāl tas elektroenerģijas importētājiem, kas nav pierādījuši, iesniedzot izcelsmes apliecinājumus, ka enerģija bija "zaļa", paredz pienākumu pirkt zaļo elektroenerģiju vai zaļos sertifikātus no iekšzemes elektroenerģijas ražotājiem, šķiet, sekmē Direktīvas 2001/77 mērķa

sasniedzšanu. Šāds pienākums var stimulēt iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražošanu, vai nu palielinot šīs elektroenerģijas pieprasījumu, vai arī ļaujot minētās elektroenerģijas iekšzemes ražotājiem gūt papildu ienākumus no zaļo sertifikātu pārdošanas.

- 48 Pamatlietā aplūkotais pasākums tādējādi šķiet atbilstīgs, lai sekmētu zaļās elektroenerģijas patēriņa pieaugumu, jo tas liek ievadīt šīs elektroenerģijas kvotu valsts tīklā. Runājot par šī pasākuma samērīgo raksturu, iesniedzējtiesai būs jāņem vērā šī sprieduma 110.–122. punktā paustie vērtējumi, kas attiecas uz samērīguma principa ievērošanu LESD 34. un 36. panta interpretācijas kontekstā.
- 49 Nemot vērā iepriekš izklāstīto un ar nosacījumu, ka tiek veikts šis pēdējais vērtējums, Direktīva 2001/77 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu pasākumu kā pamatlietā aplūkotais.

Par direktīvu 2009/28

- 50 Runājot par to, vai Direktīva 2009/28 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu pasākumu kā pamatlietā aplūkotais, jānorāda, ka šīs direktīvas mērķis, kā izriet no tās 1. panta, ir izveidot vienotu sistēmu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas veicināšanai, it īpaši nosakot valstu obligātos mērķus no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas kopējā īpatsvara sasniegšanai elektroenerģijas bruto galapatēriņā.
- 51 Tādējādi saskaņā ar Direktīvas 2009/28 3. panta 1. un 2. punktu dalībvalstīm ir pienākums, pirmkārt, nodrošināt, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars 2020. gada enerģijas galapatēriņā atbilst vismaz tās vispārējam valsts mērķim, kā norādīts šīs direktīvas I pielikuma A daļā, un, otrkārt, veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvars ir vienāds vai lielāks par to, kas norādīts minētās direktīvas I pielikuma B daļas “indikativajā liknē”.
- 52 Turklāt Tiesa ir precizējusi, ka no Direktīvas 2009/28 25. apsvēruma, kā arī no šīs direktīvas 1. panta, 2. panta otrās daļas k) punkta un 3. panta 3. punkta izriet, ka Savienības likumdevējs nebija paredzējis veikt valsts shēmu zaļās enerģijas atbalstam pilnīgu saskaņošanu minētajā direktīvā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 59.–63. punkts).
- 53 Tieši pretēji, kā nospriedusi Tiesa, no paša Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punkta formulējuma, saskaņā ar kuru dalībvalstis “drīkst” piemērot atbalsta shēmas, izriet, ka minētajām dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība saistībā ar pasākumiem, kurus tās var veikt, lai sasniegtu šīs direktīvas 3. panta 1. un 2. punktā noteiktos mērķus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 3. marts, *Promociones Oliva Park*, C-220/19, EU:C:2021:163, 68. punkts un tajā minētā judikatūra). It īpaši šīs rīcības brīvības ietvaros dalībvalstis var izvēlēties atbalsta shēmas, kas ir balstītas uz pienākumu pirkt zaļo elektroenerģiju vai zaļos sertifikātus. Minētās direktīvas 2. panta otrās daļas k) un l) punktā ir definēts jēdziens “atbalsta shēma”, konkrēti atsaucoties uz valsts atbalsta shēmām, kas saistītas ar pienākumu izmantot no atjaunojamiem energoresursiem ražotu enerģiju, tostarp tām, kuras izmanto zaļos sertifikātus.
- 54 Direktīva 2009/28 pieļauj arī tādu atbalsta shēmu, kas veicina tikai iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražošanu. Nemot vērā šīs direktīvas 25., 52. un 56. apsvērumu, kā arī 2., 3. un 15. pantu, Tiesa jau ir nospriedusi, ka Savienības likumdevējs nav vēlējies dalībvalstīm, kuras

izvēlējušās tādu atbalsta shēmu, kurā tiek izmantoti zaļie sertifikāti, uzlikt pienākumu attiecināt to arī uz citas dalībvalsts teritorijā saražotu zaļo elektroenerģiju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 49.–53. punkts).

- 55 Šajā gadījumā to pašu iemeslu dēļ, kas ir izklāstīti šī sprieduma 47. punktā, pamatlietā aplūkotais pasākums, šķiet, sekmē Direktīvas 2009/28 mērķa sasniegšanu un *a priori* šķiet piemērots, lai veicinātu zaļās elektroenerģijas patēriņa pieaugumu.
- 56 Tomēr tad, kad dalībvalstis nosaka pasākumus Savienības tiesību īstenošanai, tām ir pienākums ievērot vispārējos šo tiesību principus, kuru vidū ir samērīguma princips (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 11. jūlijs, *Agrenergy* un *Fusignano Due*, C-180/18, C-286/18 un C-287/18, EU:C:2019:605, 28. punkts). Līdz ar to iesniedzējtiesai pamatlietā aplūkotā pasākuma saderība ir jāvērtē saistībā ar šo principu, vienlaikus ņemot vērā šī sprieduma 110.–122. punktā ietvertos vērtējumus, kas attiecas uz samērīguma principa ievērošanu LESD 34. un 36. panta interpretācijas kontekstā.
- 57 Tādējādi, ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veiks šo vērtējumu, Direktīva 2009/28 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu pasākumu kā pamatlietā aplūkotais.
- 58 Turklāt, tā kā nedz ar Direktīvu 2001/77, nedz ar Direktīvu 2009/28, kā izriet no šī sprieduma 46. un 52. punkta, nav veikta pilnīga tajās regulētās jomas saskaņošana, jāpārbauda iesniedzējtiesas minēto primāro tiesību tvērumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par noteikumiem valsts atbalsta jomā

- 59 Runājot par primāro tiesību normām, uz ko ir atsaukusies iesniedzējtiesa, visupirms ir jāvērtē, vai uz pamatlietā aplūkoto pasākumu var attiekties LESD 107. un 108. pants.
- 60 Saskaņā ar valsts atbalsta kontroles sistēmu, kas ieviesta ar šīm tiesību normām, gan valsts tiesu, gan Komisijas kompetencē ir konstatēt, vai pastāv atbalsta shēma vai pasākums LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Tā kā Tiesa ir kompetenta sniegt šīm tiesām visus Savienības tiesību interpretācijai vajadzīgos elementus, kas tām ļautu izvērtēt valsts shēmas vai pasākuma atbilstību šīm tiesībām, lai pieņemtu nolēmumu tajās izskatāmajā lietā, tā minētajām tiesām var sniegt interpretācijas elementus, kuri tām ļautu noskaidrot, vai valsts shēma vai pasākums var tikt kvalificēts par “valsts atbalstu” Savienības tiesību izpratnē. Savukārt vērtējums par šīs shēmas vai šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu ir ekskluzīvā Komisijas, kuras darbību kontrolē Savienības tiesas, kompetencē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 27. janvāris, *Fondul Proprietatea*, C-179/20, EU:C:2022:58, 83. un 84. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 61 No tā izriet, ka tad, ja valsts tiesa konstatē, ka pastāv atbalsta shēma, tās kompetencē nav novērtēt šīs shēmas noteikumu saderību ar LESD normām ar tiešu iedarbību, kuras nav valsts atbalsta jomas normas, ja šie noteikumi ir nesaraunami saistīti ar pašu atbalsta priekšmetu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 2. maijs, *A-Fonds*, C-598/17, EU:C:2019:352, 46.–49. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 62 Runājot par iespējamu iesniedzējtiesas veiktu pamatlietā aplūkotā pasākuma kvalifikāciju par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka šāda kvalifikācija prasa, lai būtu izpildīti visi turpmāk uzskaitītie nosacījumi. Pirmkārt, to piešķir valsts vai no valsts līdzekļiem. Otrkārt, šādi iejaucoties, ir jābūt iespējamībai, ka tiks ietekmēta

tirdzniecība starp dalībvalstīm. Treškārt, ar to ir jāsniedz selektīva priekšrocība tās saņēmējam. Ceturtkārt, tam jābūt tādām, ar ko tiek izkropļota konkurence vai arī tiek radīti draudi to izkropļot (spriedums, 2022. gada 27. janvāris, *Fondul Proprietatea*, C-179/20, EU:C:2022:58, 86. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 63 Pirms sniegt iesniedzējtiesai interpretācijas elementus attiecībā uz katru no šiem četriem nosacījumiem, jānorāda, ka pamatlietā aplūkotā shēma, kas aprakstīta šī sprieduma 37. punktā, Itālijas zaļās elektroenerģijas ražotājiem *a priori* var sniegt divas ekonomiskas priekšrocības, proti, no vienas puses, priekšrocību spēt pārdod savu elektroenerģiju bez pienākuma pirkt zaļo elektroenerģiju vai zaļos sertifikātus un, no otras puses, priekšrocību spēt pārdot zaļos sertifikātus, ko tie ir saņēmuši bez maksas proporcionāli to saražotajai zaļajai elektroenerģijai, tādās elektroenerģijas ražotājiem vai importētājiem, kura ražota no neatjaunojamiem energoresursiem.

Par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurenci

- 64 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai valsts pasākumu kvalificētu par “valsts atbalstu”, nav jāpierāda, ka atbalsts patiešām ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un pastāv faktiska konkurences izkropļošana, bet gan tikai jāpārbauda, vai atbalsts var ietekmēt šo tirdzniecību un izkropļot konkurenci (spriedums, 2022. gada 27. janvāris, *Fondul Proprietatea*, C-179/20, EU:C:2022:58, 100. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 65 Šajā gadījumā elektroenerģijas importētāji un ražotāji savu darbību veic elektroenerģijas tirgū, kas pēc tā liberalizācijas ir atvērts konkurencei. Šī sprieduma 63. punktā paredzēto priekšrocību piešķiršana valsts zaļās elektrības ražotājiem tādējādi var ietekmēt konkurenci starp šiem valsts ražotājiem un elektroenerģijas importētājiem, kas nav saņēmuši atbrīvojumu no pienākuma pirkt zaļo elektroenerģiju vai zaļos sertifikātus. Turklāt, tā kā šis pirkšanas pienākums attiecas uz elektroenerģijas importētājiem, kas nav saņēmuši atbrīvojumu, tas turklāt var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 66 Tādējādi tāds pasākums kā pamatlietā aplūkotais var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļot konkurenci.

Par valsts iejaukšanās vai valsts līdzekļu izmantošanas esamību

- 67 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet – lai priekšrocības varētu kvalificēt par “atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, tās, pirmkārt, tieši vai netieši piešķir no valsts līdzekļiem un, otrkārt, ir piedēvējamas valstij (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 12. janvāris, *DOBELES HES*, C-702/20 un C-17/21, EU:C:2023:1, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 68 Lai novērtētu, pirmām kārtām, pasākuma attiecināmību uz valsti, ir jāpārbauda, vai valsts iestādes kādā veidā ir bijušas iesaistītas šī pasākuma noteikšanā (spriedums, 2020. gada 21. oktobris, *Eco TLC*, C-556/19, EU:C:2020:844, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 69 Šajā gadījumā gan pamatlietā aplūkotais pasākums, gan atbalsta shēma, kurā tas ietilpst, tika ieviesti ar leģislatīva rakstura dokumentiem, proti, Leģislatīvo dekrētu Nr. 79/1999 un Leģislatīvo dekrētu Nr. 387/2003. Šis pasākums un šis režīms tādējādi ir jāuzskata par attiecināmiem uz valsti iepriekšējā punktā minētās judikatūras izpratnē.

- 70 Otrām kārtām, lai noskaidrotu, vai atbalsts ir piešķirts tieši vai netieši no valsts līdzekļiem, ir svarīgi atgādināt, ka LESD 107. panta 1. punktā paredzētā atšķirība starp “valsts” piešķirtu atbalstu un atbalstu, kas piešķirts “no valsts līdzekļiem”, nenozīmē, ka visas dalībvalsts piešķirtās priekšrocības ir atbalsts neatkarīgi no tā, vai tās tiek vai netiek finansētas no valsts līdzekļiem. Šīs atšķirības mērķis ir vienīgi novērst, ka, vienkārši izveidojot autonomas struktūras atbalsta sadalei, ir iespējams apiet valsts atbalstu reglamentējošās LESD tiesību normas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 53. un 54. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 71 Tādējādi līdzekļi, uz kuriem attiecas LESD 107. panta 1. punktā paredzētais aizliegums, aptver visus naudas līdzekļus, ko valsts iestādes var faktiski izmantot, lai atbalstītu uzņēmumus, un nav nozīmes tam, vai šie līdzekļi pastāvīgi ir vai nav valsts īpašumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 72 Līdzekļi ietver, no vienas puses, līdzekļus, kas ir tiešā valsts kontrolē, proti, visus valsts īpašumā esošos līdzekļus, un, no otras puses, līdzekļus, kuri ir netiešā valsts kontrolē it īpaši tāpēc, ka tie ietilpst atbalsta pārvaldībai valsts izveidotu vai valsts noteiktu publisko vai privāto tiesību struktūru īpašumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 15. maijs, *Achema* u.c., C-706/17, EU:C:2019:407, 50. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi valsts uzņēmumu līdzekļi var tikt uzskatīti par valsts līdzekļiem, ja valsts, īstenojot savu dominējošo ietekmi, spēj to izmantošanu novirzīt, lai finansētu priekšrocības par labu citiem uzņēmumiem (spriedums, 2017. gada 13. septembris, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, 31. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādā pašā nozīmē, ja struktūras, kas nav valsts iestāde, atbilstoši valsts tiesību aktiem administrē un sadala līdzekļus, kuri tiek iegūti no šajos tiesību aktos noteiktām obligātajām iemaksām, šos līdzekļus var uzskatīt par valsts līdzekļiem, ja valsts šādas struktūras ir pilnvarojusi administrēt šos līdzekļus, nevis tikai uzlikusi pienākumu veikt iepirkumu par saviem finanšu līdzekļiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 58. un 59. punkts, kā arī 2019. gada 15. maijs, *Achema* u.c., C-706/17, EU:C:2019:407, 54. un 55. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 73 Tomēr jāatgādina, ka prasība, lai atbalsts tiktu piešķirts tieši vai netieši no valsts līdzekļiem, nozīmē, ka to piešķiršanai ir jāietekmē šie līdzekļi. Tātad ir jābūt pietiekami ciešai saiknei, pirmkārt, starp priekšrocību, kas piešķirta ar šo atbalstu, un, otrkārt, starp šo līdzekļu samazinājumu vai pat pietiekami konkrētu ekonomisku risku attiecībā uz izmaksām, kuras jāsedz no šiem līdzekļiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 60. punkts un tajā minētā judikatūra). Līdz ar to Tiesa ir nospriedusi, ka šādas saiknes nebija gadījumā, kad valsts līdzekļu piešķiršana pasākumā, kas privātiem elektroapgādes uzņēmumiem uzliek pienākumu par minimālajām noteiktajām cenām pirkt elektroenerģiju, kura ražota no atjaunojamiem energoresursiem, veidoja vienīgi valsts nodokļu ieņēmumu samazināšanos šī pienākuma negatīvās ietekmes dēļ uz tādu uzņēmumu ekonomiskajiem rezultātiem, kam ir minētais pienākums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 62. punkts).
- 74 Ņemot vērā iepriekš izdarītās atsauces uz judikatūru, iesniedzējtiesai ir jāvērtē, pirmām kārtām, vai zaļo sertifikātu bezmaksas piešķiršana iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem var mobilizēt valsts līdzekļus. Šajā ziņā jāprecizē, ka pirmšķietami šī piešķiršana nav saistīta ar valsts kontrolētu līdzekļu nodošanu Itālijas zaļās elektroenerģijas ražotājiem. No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem neizriet, ka minētā piešķiršana būtu saistīta ar jebkādu ekonomisku izmantošanu no valstij pielīdzināmu struktūru puses. Šķiet, ka šiem zaļajiem sertifikātiem ir kāda

ekonomiska vērtība tikai tādēļ, ka dažiem ražotājiem un importētājiem likumā ir noteikts pienākums tos pirkt. Ja šie ražotāji un importētāji izpilda šo pienākumu, pārkot zaļos sertifikātus no zaļās elektroenerģijas ražotājiem, nešķiet, ka pēdējo minēto saņemtās summas ir valsts kontrolē šī sprieduma 71. un 72. punktā minētās judikatūras izpratnē, jo pamatlietā aplūkotā finanšu pārdale, šķiet, notiek starp privātiem uzņēmumiem bez valsts papildu iejaukšanās. Priekšrocība, ko sniedz šo sertifikātu piešķiršana valsts zaļās elektroenerģijas ražotājiem, tādējādi, šķiet, tiek finansēta tikai no līdzekļiem, kuri pieder ražotājiem vai importētājiem, kam ir pienākums pirkt minētos sertifikātus, un valsts šos līdzekļus nekontrolē.

- 75 Otrām kārtām, iesniedzējtiesai būs jāvērtē, vai mehānisms, kas pamatlietā aplūkotajā shēmā paredzēts, lai zaļajiem sertifikātiem nodrošinātu zināmu vērtību, ir saistīts ar valsts līdzekļiem. Šajā ziņā šķiet, ka šī shēma neliek tikai tradicionālās elektroenerģijas ražotājiem un importētājiem pirkt minētos sertifikātus, ja tie nedz ražo, nedz pērk zaļo elektroenerģiju, lai sasniegtu zaļās elektroenerģijas kvotu, kas tiem ir jāievada valsts tīklā. No Leģislatīvā dekrēta Nr. 79/1999 11. panta 3. punkta un no iesniedzējtiesas, kā arī pamatlīetas pušu sniegtās informācijas, šķiet, arī izriet, ka minētā shēma Itālijas zaļās elektroenerģijas ražotājiem garantē minēto zaļo sertifikātu minimālo ekonomisko vērtību. Šķiet, ka šī tiesību norma uzliek *GSE*, kas ir Itālijas Ekonomikas un finanšu ministrijas uzraudzībā esoša struktūra, pienākumu pirkt zaļos sertifikātus, ja šie sertifikāti pārsniedz tos, kuri ir vajadzīgi uzņēmējiem, kam ir pienākums tos pirkt. Šī iespējamā *GSE* iejaukšanās tādējādi novērš to, ka pārmērīgs zaļo sertifikātu piedāvājums varētu mazināt atbalstu iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem.
- 76 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka līdzekļu, kas ir *GSE* rīcībā, lai pirktu pārpalikušos zaļos sertifikātus, avots ir ienākumi, kuri gūti no A3 tarifa komponentes, kas ir maksājums, kurš Itālijas tiesiskajā regulējumā ir noteikts Itālijas elektroenerģijas patērētājiem un kurš tiek ieskaitīts *GSE* kontos, lai tas varētu veikt šo pirkšanu. Tādējādi valsts kontrolēta līdzekļu samazināšanās tādēļ, ka *GSE* pērk pārpalikušos zaļos sertifikātus, šķiet pietiekami tieši saistīta ar priekšrocību, ko veido šo zaļo sertifikātu bezmaksas piešķiršana iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem, lai tie varētu tos pārdot tālāk tirgū.
- 77 Tādējādi ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veiks vajadzīgās pārbaudes, pārpalikušo zaļo sertifikātu pirkšanu, šķiet, veic valstij pielīdzināma struktūra, pamatojoties uz pilnvarojumu, kas tai piešķirts ar Itālijas tiesību aktiem, izmantojot no tarifa komponentes gūtus ieņēmumus, kurus šajā nolūkā maksā patērētāji.
- 78 Pamatojoties uz iepriekš minēto un ciktāl, kā to savos rakstveida apsvērumos apgalvo *Fallimento Esperia*, šāda *GSE* veikta pirkšana faktiski notika 2010. gadā, jākonstatē, ka atbalsta shēma, kurā ietilpst pamatlietā aplūkotais pasākums, ir saistīta ar valsts līdzekļu nodošanu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 79 Līdz ar to šis pasākums šķiet attiecināms uz Itālijas valsti, un priekšrocības, ko tas piešķir, ir netieši piešķirtas no valsts līdzekļiem.

Par priekšrocības selektīvo raksturu

- 80 Runājot par nosacījumu, kas attiecas uz selektīvas priekšrocības piešķiršanu, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet – lai izvērtētu šo nosacījumu, ir jānoskaidro, vai saistībā ar konkrētu tiesisko režīmu valsts pasākums var sniegt priekšroku “konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai” salīdzinājumā ar citiem, kas ir faktiski un juridiski salīdzināmā situācijā, ievērojot ar minēto shēmu izvirzīto mērķi, un kam piemēro atšķirīgu attieksmi, kuru būtībā var kvalificēt kā

diskriminējošu (spriedumi, 2016. gada 21. decembris, Komisija/*Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 41. punkts, kā arī 2019. gada 15. maijs, *Achema u.c.*, C-706/17, EU:C:2019:407, 84. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 81 Tā kā selektīvas priekšrocības pārbaude ir jāveic “konkrēta tiesiskā režīma ietvaros”, šīs pārbaudes nolūkā principā vispirms ir jānosaka atsauces sistēma, kurā attiecīgais pasākums ietilpst, taču šī metode nav izmantojama tikai nodokļu pasākumu pārbaudei (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, Komisija/*Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 54. un 55. punkts).
- 82 Atsauces sistēma izriet no attiecīgās dalībvalsts tiesībām. Tajā ir jāietilpst tiesību normām jomā, kurā Savienības līmenī nav veikta pilnīga saskaņošana, un šīm normām ir jābūt mērķim, kas ir saderīgs ar šīm tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 16. marts, Komisija/*Ungārija*, C-596/19 P, EU:C:2021:202, 44. punkts).
- 83 Turklāt šī atsauces sistēma pati nedrīkst būt nesaderīga ar Savienības tiesībām valsts atbalsta jomā, kuru mērķis ir nodrošināt Savienības iekšējā tirgus pienācīgu darbību, garantējot, ka pasākumi, ko dalībvalstis veikušas par labu uzņēmumiem, neizkropļo konkurenci šajā tirgū (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 6. marts, Komisija/*FIH Holding* un *FIH Erhvervsbank*, C-579/16 P, EU:C:2018:159, 45. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 84 Šīs atsauces sistēmas noteikšanai ir jāizriet no saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts iekšējām tiesībām piemērojamo tiesību normu satura, savstarpējās saistības un konkrētu seku objektīva izvērtējuma (spriedums, 2022. gada 8. novembris, *Fiat Chrysler Finance Europe*/Komisija, C-885/19 P un C-898/19 P, EU:C:2022:859, 72. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Pēc šī izvērtējuma identificētajai atsauces sistēmai ir jāpiemīt autonomai juridiskai loģikai ar savu mērķi, un tā nevar būt saistāma ar saskanīgu normatīvo kopumu ārpus šīs sistēmas. Ja pasākums ir nošķirams no vispārējās sistēmas, nevar izslēgt, ka vērā ņemamā atsauces sistēma ir šaurāka par šo vispārējo sistēmu vai pat ka tā sakrīt ar pašu pasākumu, ja tas ir noteikts ar normu, kurai piemīt autonoma juridiska loģika, un ārpus šī pasākuma nav iespējams identificēt saskanīgu normatīvo kopumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 6. oktobris, *Banco Santander u.c.*/Komisija, C-53/19 P un C-65/19 P, EU:C:2021:795, 63. punkts).
- 85 Šīs atsauces sistēmas noteikšana principā notiek neatkarīgi no mērķa, kādu valsts iestāde izvirzījusi, pieņemot pasākumu, kas izvērtēts, ņemot vērā valsts atbalsta jomā piemērojamās normas. Turklāt valsts likumdevēja izmantotā regulējuma metode šīs noteikšanas nolūkā nav izšķiroša. Visbeidzot minētās noteikšanas rezultāts nevar būt atsauces sistēma, ko veido dažas tiesību normas, kuras ir mākslīgi izņemtas no plašāka tiesību ietvara (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 6. oktobris, *Banco Santander u.c.*/Komisija, C-53/19 P un C-65/19 P, EU:C:2021:795, 62., 65. un 94. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 86 No pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka jēdziens “valsts atbalsts” neattiecas uz valsts pasākumiem, ar ko tiek ieviesta diferenciācija starp uzņēmumiem un kas tād *a priori* ir selektīvi, ja šī diferenciācija izriet no sistēmas, kurā tie ietilpst, būtības vai uzbūves (spriedumi, 2016. gada 21. decembris Komisija/*Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 41. punkts, kā arī 2018. gada 26. aprīlis, *ANGED*, C-234/16 un C-235/16, EU:C:2018:281, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 87 Tomēr Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka valsts intervences pasākuma mērķis nav pietiekams apstākļi, lai šis pasākums netiktu atzīts par “atbalstu” LESD 107. panta izpratnē (spriedums, 2008. gada 22. decembris, *British Aggregates*/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 84. punkts). Tā it īpaši ir nospriedusi – pat ja vides aizsardzība ir viens no Savienības pamatmērķiem, vajadzība ņemt vērā šo mērķi nepamato selektīvu pasākumu izslēgšanu no LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomas (spriedums, 2011. gada 8. septembris, Komisija/Nīderlande, C-279/08 P, EU:C:2011:551, 75. punkts). Turklāt Tiesa ir izslēgusi, ka šī atkāpe varētu attiekties uz pasākumu, ar ko tiek ieviesta tāda diferenciācija starp uzņēmumiem, kura, lai gan pamatota ar objektīvu kritēriju, nav saderīga ar sistēmu, kurā tā iekļaujas, un tādējādi nevar tikt attaisnota ar sistēmas raksturu un uzbūvi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2001. gada 8. novembris, *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, 48.–55. punkts).
- 88 Šajā gadījumā, kā izriet no šī sprieduma 41.–58. pantā ietvertās Direktīvas 2001/77 un Direktīvas 2009/28 interpretācijas, Leģislatīvajos dekrētos Nr. 79/1999 un Nr. 387/2003 paredzētie noteikumi attiecas uz jomu, kas Savienības tiesībās nav tikusi saskaņota, un tiem, ievērojot šīs pašas tiesības, ir legītīms mērķis atbalstīt atjaunojamās enerģijas ražošanu un izmantošanu.
- 89 Tomēr, lai šie noteikumi varētu veidot atsaucē sistēmu, iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai tie var veidot saskanīgu un autonomu normatīvo kopumu. Šajā ziņā jāatgādina, ka minētie noteikumi attiecas uz zaļās elektroenerģijas ražošanu un laišanu tirgū, lai sekmētu no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas patēriņu. Tādējādi ir jānoskaidro, vai šie paši noteikumi ir saistāmi ar to noteikumu kopumu, kas reglamentē elektroenerģijas ražošanu, izplatīšanu un pārdošanu un kuru mērķis ir radīt un nodrošināt konkurētspējīga elektrības tirgus pienācīgu darbību.
- 90 Ja iesniedzējtiesa secinātu, ka pamatlietā aplūkotā atsaucē sistēma ir vispārēja sistēma, kas reglamentē elektroenerģijas ražošanu, pārdošanu un patēriņu Itālijā, jākonstatē, ka pamatlietā aplūkotais pasākums *a priori* piešķir selektīvu priekšrocību valsts zaļās elektroenerģijas ražotājiem. Ņemot vērā šī tiesiskā regulējuma mērķi, proti, izveidot konkurētspējīgu elektroenerģijas tirgu un nodrošināt tā darbību, šie ražotāji ir juridiskā un faktiskā situācijā, kas ir salīdzināma ar to elektroenerģijas importētāju situāciju, kuri nav pierādījuši, ka to importētā elektroenerģija ir zaļa enerģija, jo katrs no šiem operatoriem pārdod elektroenerģiju Itālijas elektroenerģijas tirgū. Tādējādi tie palīdz sasniegt mērķi, ko veido tāda elektroenerģijas tirgus esamība Itālijā, kuru nosaka piedāvājums un pieprasījums.
- 91 Tomēr, kā izriet no šī sprieduma 86. punkta, *a priori* selektīvi pasākumi nav valsts atbalsts, ja ar valsts pasākumiem ieviesta diferenciācija starp uzņēmumiem izriet no sistēmas, kurā tie iekļaujas, rakstura vai uzbūves.
- 92 Šajā gadījumā, lai gan šķiet, ka, nepastāvot pamatlietā aplūkotajai atbalsta shēmai, zaļās elektroenerģijas piedāvājums Itālijas elektroenerģijas tirgū nevarētu pastāvēt, diferenciācija starp zaļās elektroenerģijas ražotājiem un no neatjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas ražotājiem un importētājiem var tikt pamatota ar vispārējās sistēmas, kas reglamentē elektroenerģijas ražošanu, pārdošanu un patēriņu Itālijā, raksturu un uzbūvi. Konkurētspējīga elektroenerģijas tirgus pienācīga darbība Itālijā, ko cenšas nodrošināt šī vispārējā sistēma, var prasīt, lai šajā tirgū būtu konkurētspējīgs zaļās elektroenerģijas piedāvājums. Pienācīgu tirgus darbību Itālijas likumdevējs faktiski var definēt, ņemot vērā vajadzību nodrošināt vides aizsardzību.

- 93 Ja izrādās, ka augstākas zaļās elektroenerģijas ražošanas izmaksas salīdzinājumā ar tādas elektroenerģijas izmaksām, kas iegūta no neatjaunojamiem energoresursiem, ir šķērslis konkurētspējīgam šīs preces piedāvājumam tirgū, atšķirīga attieksme pret zaļās elektroenerģijas ražotājiem un no neatjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas ražotājiem un importētājiem, ko rada pamatlietā aplūkotā shēma, varētu būt attaisnojama ar vajadzību novērst šo tirgus nepilnību. Šāds attaisnojums tomēr ir iespējams tikai ar nosacījumu, ka ar šo shēmu piešķirtais atbalsts ir stingri ierobežots ar to, kas ir vajadzīgs, lai novērstu šo tirgus nepilnību, un ka tas tiek piešķirts pilnīgi konsekventi, ņemot vērā pamatlietā aplūkoto vispārējo sistēmu.
- 94 Turklāt, lai gan pamatlietā aplūkotais pasākums nevarēja būt pamatots, ņemot vērā atsaucēs sistēmas, kurā tas iekļaujas, raksturu un uzbūvi, šī pasākuma nepaziņošana un tā īstenošana, pirms Komisija bija lēmusi par tā atbilstību, veido LESD 108. panta pārkāpumu. Šādā gadījumā iesniedzējtiesai būs jāizdara visi secinājumi par šīs tiesību normas pārkāpumu un jānovērs atbalsta īstenošanas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Arriva Italia* u.c., C-385/18, EU:C:2019:1121, 84. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Turklāt attiecīgās atbalsta shēmas prettiesiskums izraisa tās sankcijas prettiesiskumu, kas paredzēta, lai nodrošinātu šīs shēmas izpildi (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2024. gada 11. janvāris, *Prezes Urzēdu Regulāciju Enerģētiķi*, C-220/23, EU:C:2024:34, 31. un 32. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 95 No tā izriet – ja iesniedzējtiesa secina, ka priekšrocība, kas zaļās elektroenerģijas ražotājiem piešķirta ar pamatlietā aplūkoto pasākumu, ir attaisnojama ar atsaucēs sistēmas, kurā tas iekļaujas, raksturu un uzbūvi, LESD 107. un 108. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj šādu pasākumu.

Par noteikumiem preču brīvas aprites jomā

- 96 Kā izriet no šī sprieduma 61. punkta, ja iesniedzējtiesa secina, ka pamatlietā aplūkotais pasākums neietilpst valsts atbalsta shēmā vai ka tas ir nodalāms no citiem šīs shēmas noteikumiem, tai vēl būs jāvērtē šī pasākuma saderība ar Savienības tiesību normām muitas savienības un preču brīvas aprites jomā.
- 97 Šajā ziņā tai vispirms būs jāvērtē, vai minētais pasākums var būt pretrunā LESD 28., 30. un 110. pantam un pēc tam – vai tas var būt pretrunā LESD 34. pantam. LESD 34. panta piemērošanas jomā neietilpst šķēršļi, kas paredzēti citās speciālajās normās, un uz šķēršļiem, kuriem ir nodokļu raksturs vai līdzvērtīga iedarbība kā muitas nodokļiem un kuri ir paredzēti LESD 28., 30. un 110. pantā, neattiecas LESD 34. pantā ietvertais aizliegums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 18. janvāris, *Brzeziński*, C-313/05, EU:C:2007:33, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par aizliegumu noteikt muitas nodokļus un maksājumus ar līdzvērtīgu iedarbību

- 98 LESD 28. un 30. pants aizliedz ievad muitas un izved muitas nodokļus un maksājumus ar līdzvērtīgu iedarbību dalībvalstu starpā. Muitas nodoklis šo tiesību normu izpratnē ir nodoklis, ko dalībvalsts iekasē par precī, ja tā šķērso valsts robežu. Turklāt saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ikviens maksājums, kaut vai minimāls, kas nav muitas nodoklis tiešā šī vārda nozīmē, tiek uzskatīts par maksājumu ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, ja tas tiek piemērots vienpusēji un tas – neatkarīgi no tā nosaukuma un tā noteikšanas metodes – tiek uzlikts precēm tāpēc, ka tās šķērso valsts robežu (spriedums, 2018. gada 6. decembris, *FENS*, C-305/17, EU:C:2018:986, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 99 Tāds pasākums kā pamatlietā aplūkotais, kas operatori, kuri importē elektroenerģiju, uzliek pienākumu pirkt zaļos sertifikātus, nevar tikt kvalificēts par muitas nodokli, jo tas nav nedz valsts iestāžu iekasēts nodoklis, nedz maksājums, kas tiek iekasēts, ja ārvalstīs ražota elektroenerģija šķērso valsts robežu. Šāds pienākums, šķiet, nav arī maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, jo šķiet, ka tas netiek uzlikts par elektroenerģiju tāpēc, ka tā šķērso valsts robežu.
- 100 No tā izriet, ka LESD 28. un 30. pants pieļauj tādu pasākumu kā pamatlietā aplūkotais.

Par aizliegumu pieņemt diskriminējošus iekšējos nodokļus

- 101 Runājot par dalībvalstīm noteikto aizliegumu uzlikt diskriminējošus iekšējos nodokļus, kas paredzēts LESD 110. pantā, šī tiesību norma attiecas uz maksājumiem, kuri noteikti ar vispārēju iekšējo nodokļu sistēmu un sistemātiski un atkarībā no tiem pašiem objektīvajiem kritērijiem aptver preču kategorijas neatkarīgi no to izcelsmes vai galamērķa (spriedums, 2018. gada 6. decembris, *FENS*, C-305/17, EU:C:2018:986, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 102 Šajā gadījumā ar pamatlietā aplūkoto pasākumu uzliktais pienākums pirkt zaļos sertifikātus vai zaļo elektroenerģiju nešķiet esam maksājums, kas izriet no vispārējas iekšējo nodokļu sistēmas. Ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veiks vajadzīgās pārbaudes, šādam pienākumam nav nodokļu rakstura vai nodoklim līdzīga maksājuma rakstura un tādējādi uz to neattiecas LESD 110. pantā paredzētais aizliegums.
- 103 Līdz ar to LESD 110. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu pasākumu kā pamatlietā aplūkotais.

Par aizliegumu noteikt importa kvantitatīvos ierobežojumus

- 104 Preču brīva aprīte starp dalībvalstīm ir LESD pamatprincips, kas izpaužas LESD 34. pantā (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 65. punkts un tajā minētā judikatūra), kurš dalībvalstīm aizliedz pieņemt savstarpējus kvantitatīvus importa ierobežojumus, kā arī citus pasākumus ar līdzvērtīgu iedarbību.
- 105 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru minētā tiesību norma attiecas uz visiem valstu pasākumiem, kas var tieši vai netieši, aktuāli vai potenciāli ietekmēt tirdzniecību Savienībā (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 106 Šajā gadījumā pamatlietā aplūkotais pasākums var radīt šķērslī elektroenerģijas importam Itālijā divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tas rada šādu šķērslī, importētājiem, kas vēlas saņemt atbrīvojumu no pienākuma, uzliekot pienākumu pieprasīt šo atbrīvojumu un šajā nolūkā iesniegt izcelsmes apliecinājumus. Šajā ziņā jāatgādina, ka valsts pasākums nav atbrīvots no LESD 34. pantā noteiktā aizlieguma tikai tāpēc vien, ka importam radītais šķērslis ir neliels un pastāv citas iespējas realizēt importētos ražojumus (spriedums, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 99. punkts un tajā minētā judikatūra). Otrkārt, tas rada šādu šķērslī, liekot importētājiem, kas nelūdz piešķirt šādu atbrīvojumu, pirkt zaļos sertifikātus vai zaļo elektroenerģiju, lai tiem netiktu noteikts sods.
- 107 Tomēr valsts tiesisko regulējumu vai praksi, kas ir pasākums ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, var pamatot ar kādu no LESD 36. pantā uzskaitītajiem vispārējo interešu apsvērumiem vai saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar obligātām prasībām. Abos gadījumos

valsts pasākumam ir jāatbilst samērīguma principam, kas prasa, lai pasākums spētu nodrošināt izvirzītā mērķa sasniegšanu un nepārsniegtu šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 76. punkts, kā arī 2020. gada 17. decembris, *Onofrei*, C-218/19, EU:C:2020:1034, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 108 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka valsts pasākumi, kas var radīt šķēršļus tirdzniecībai Savienībā, var tikt pamatoti ar imperatīvām prasībām, kuras saistītas ar vides aizsardzību, tostarp ar vēlmi veicināt atjaunojamo energoresursu izmantojuma palielināšanu elektroenerģijas ražošanā, kas ir lietderīga minētajai aizsardzībai un kas turklāt ir vērsta arī uz cilvēku un dzīvnieku veselības un dzīvības aizsardzību, kā arī augu aizsardzību, kas ir LESD 36. pantā noteiktie vispārējo interešu iemesli (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 101. punkts, un 2018. gada 4. oktobris, *L.E.G.O.*, C-242/17, EU:C:2018:804, 64. un 65. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 109 Šajā gadījumā gan importētājiem uzliktais pienākums pirkt zaļos sertifikātus vai zaļo elektroenerģiju, lai varētu importēt savu elektroenerģiju, gan pienākums iesniegt izcelsmes apliecinājumus, lai varētu saņemt atbrīvojumu no šī pirkšanas pienākuma, ja importētā elektroenerģija ir “zaļa”, var būt pamatots ar elektroenerģijas ražošanas no atjaunojamiem energoresursiem veicināšanu. Tas, ka pamatlietā aplūkotā atbalsta shēma ir izveidota tādā veidā, lai tieši atbalstītu zaļās elektroenerģijas ražošanu, nevis vienīgi tās patēriņu, var tikt izskaidrots arī ar to, ka elektroenerģijas zaļais raksturs ir saistīts vienīgi ar tās ražošanas veidu un ka tādējādi ar gāzes emisiju samazināšanu saistītos vides mērķus var efektīvi īstenot galvenokārt ražošanas stadijā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 105. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 110 Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai šie ierobežojumi atbilst samērīguma principam.
- 111 Runājot par pienākumu lūgt piešķirt atbrīvojumu un šajā nolūkā iesniegt izcelsmes apliecinājumus, jānorāda, ka pēc tam, kad zaļā elektroenerģija ir ievadīta pārvades vai sadales tīklā, ir grūti noteikt tās izcelsmi un tostarp energoresursu, no kura tā ir saražota (spriedums, 2023. gada 20. aprīlis, *EEW Energy from Waste*, C-580/21, EU:C:2023:304, 52. punkts un tajā minētā judikatūra). Ņemot vērā šo problēmu, ar Direktīvas 2001/77 5. pantu un pēc tam ar Direktīvas 2009/28 15. pantu dalībvalstīm tika uzlikts pienākums ieviest un uzraudzīt izcelsmes apliecinājumu sistēmu, lai elektroenerģijas ražotāji, kas izmanto atjaunojamus energoresursus, varētu pierādīt, ka elektroenerģija, kuru tie pārdod, ir ražota no atjaunojamiem energoresursiem.
- 112 Pienākums lūgt piešķirt atbrīvojumu, iesniedzot zaļos sertifikātus, šķiet, var nodrošināt, ka importētā elektroenerģija faktiski ir “zaļa” un tādējādi veicina atjaunojamo energoresursu izmantošanu, lai aizsargātu vidi, kā arī cilvēku un dzīvnieku veselību un dzīvību, kā arī augus. Turklāt tas šķiet vajadzīgs, jo, ņemot vērā zaļās elektroenerģijas aizstājamo raksturu, vēlākā izplatīšanas vai patēriņa posmā nav iespējams noteikt enerģijas avotu, no kura tā ražota, un izcelsmes apliecinājumi ir daļa no vienota mehānisma, lai noteiktu, ka elektroenerģija ir ražota no atjaunojamiem energoresursiem.
- 113 Tādējādi zaļās elektroenerģijas importētāju pienākums iesniegt izcelsmes apliecinājumus, ja tie šo elektroenerģiju importē, lai saņemtu atbrīvojumu no pienākuma pirkt zaļos sertifikātus vai zaļo elektroenerģiju, nav pretrunā LESD 34. pantam.

- 114 Runājot par elektroenerģijas importētāju pienākumu pirkt zaļos sertifikātus vai zaļo elektroenerģiju, ja tie neiesniedz to importētās elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumus, jānorāda, ka Tiesa attiecībā uz valsts atbalsta shēmām zaļās elektroenerģijas ražošanai, kurās izmantots tā sauktais “zaļo sertifikātu” mehānisms, jau ir nospriedusi, ka elektroenerģijas piegādātājiem noteiktais pienākums no zaļās elektroenerģijas ražotājiem iegādāties noteiktu šādu sertifikātu kvotu, bija paredzēts, lai minētajiem ražotājiem nodrošinātu pieprasījumu pēc tiem piešķirtajiem sertifikātiem un tādā veidā sekmētu zaļās enerģijas, kuru tie saražo par cenu, kas ir augstāka par klasiskās enerģijas tirgus cenu, noietu (spriedums, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 109. punkts).
- 115 Tiesa šajā ziņā it īpaši ir uzsvērusi, ka šādas shēmas stimulējošā ietekme uz elektroenerģijas ražotājiem kopumā, lai tiem liktu palielināt savu zaļās elektroenerģijas ražošanu, tādējādi nešķiet apšaubāma, un līdz ar to apšaubāma nav arī tās piemērotība izvirzītā likumīgā mērķa veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu, lai aizsargātu vidi, kā arī cilvēku un dzīvnieku veselību un dzīvību un augus, sasniegšanai. Šāda zaļās enerģijas, kuras ražošanas izmaksas joprojām šķiet samērā augstas salīdzinājumā ar tās elektroenerģijas ražošanas izmaksām, kas saražota no neatjaunojamajiem energoresursiem, atbalsta shēma būtībā ir vērsta uz to, lai ilgtermiņā sekmētu ieguldījumus jaunās iekārtās, sniedzot ražotājiem zināmas garantijas attiecībā uz to zaļās elektroenerģijas noietu nākotnē (spriedums, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 109. un 110. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 116 Līdz ar to Tiesa jau ir nospriedusi, ka dalībvalsts nepārsniedz tai piešķirto rīcības brīvību attiecībā uz izvirzītā likumīgā mērķa – palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu – sasniegšanu, pieņemdamā valsts atbalsta shēmu, kurā tāpat kā pamatlietā aplūkotajā tiek izmantoti zaļie sertifikāti, lai nodrošinātu, ka ar zaļās elektroenerģijas ražošanu saistītās papildu izmaksas sedz tieši tirgus, proti, elektroenerģijas piegādātāji un lietotāji, kuriem uzlikts kvotas izpildes pienākums, un galu galā – patērētāji (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 109. un 110. punkts).
- 117 Pienācīga šādas shēmas darbība tomēr paredz, ka tiek izveidoti mehānismi, kas nodrošina, ka tiek izveidots īsts zaļo sertifikātu tirgus, kurā piedāvājums faktiski atbilstu pieprasījumam un tiekots uz līdzsvaru, un tādējādi ieinteresētie piegādātāji un lietotāji patiešām varētu šos sertifikātus iegādāties ar taisnīgiem nosacījumiem (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 114. punkts).
- 118 No iepriekš izklāstītā izriet, ka pamatlietā aplūkotais pasākums, ciktāl tas elektroenerģijas importētājiem nosaka pienākumu pirkt zaļos sertifikātus vai zaļo elektroenerģiju, šķiet piemērots atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanai, lai aizsargātu vidi, kā arī cilvēku un dzīvnieku veselību un dzīvību un augus. Turklāt ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veiks vajadzīgās pārbaudes, šķiet, ka pastāv īsts zaļo sertifikātu tirgus, kurā importētāji var tos iegādāties un kura efektivitāti, šķiet, garantē GSE iejaukšanās. No Leģislatīvā dekrēta Nr. 79/1999 11. panta 3. punkta izriet, ka GSE ir pienākums laist zaļos sertifikātus tirgū to deficīta gadījumā vai tos pārpirkt tirgū pārmērīga piedāvājuma gadījumā, un tas gan zaļās elektroenerģijas ražotājiem, gan operatoriem, kuriem ir pienākums to pirkt, garantē zaļo sertifikātu tirgus esamību.
- 119 Turklāt pamatlietā aplūkotais pasākums šķiet vajadzīgs shēmai, kurā tas ietilpst. Ja tādas elektroenerģijas importētājiem, attiecībā uz kuru nav pierādīts, ka tā ir “zaļa”, nebūtu pienākuma pirkt zaļos sertifikātus vai zaļo elektroenerģiju, tiktu apšaubīta zaļās elektroenerģijas valsts ražošanas un patēriņa atbalsta sistēmas efektivitāte. Šajā ziņā jāatgādina, kā izriet no šī sprieduma 41.–58. punkta, ka dalībvalstīm ir pienākums ar atbalsta mehānismu palīdzību sasniegt

Direktīvā 2001/77 un Direktīvā 2009/28 noteiktos valsts mērķus un ka Savienības tiesībās nav veikta valsts zaļās elektroenerģijas atbalsta shēmu saskaņošana, un tāpēc dalībvalstīm principā ir atļauts ierobežot šādu shēmu sniegto labumu, to attiecinot vienīgi uz to teritorijā notiekošo zaļās elektroenerģijas ražošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 29. septembris, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, 106. un 107. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 120 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, atbalsta shēma, kurā ietilpst pamatlietā aplūkotais pasākums, šķiet piemērota, lai konsekventi un sistemātiski nodrošinātu atjaunojamu energoresursu izmantošanas veicināšanu, kas savukārt sekmē vides, cilvēku un dzīvnieku veselības un dzīvības, kā arī augu aizsardzību. *A priori* nešķiet, ka tas pārsniedz to, kas ir vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.
- 121 Visbeidzot, ciktāl pamatlietā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēts sods elektroenerģijas importētājiem, kas neiesniedz izcelsmes apliecinājumus un nepērk zaļo elektroenerģiju vai zaļos sertifikātus proporcionāli to importam, šķiet, ka tas ar savu preventīvo iedarbību spēj veicināt atjaunojamu energoresursu izmantošanu. Turklāt šis sods var tikt kvalificēts par vajadzīgu, ciktāl tas ir noteikts, lai nodrošinātu ieviestās zaļo sertifikātu sistēmas efektivitāti. Tomēr šī soda noteikšanas kārtība un tā raksturs nevar pārsniegt to, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu šo efektivitāti. Šie elementi būs jāvērtē iesniedzējtiesai.
- 122 Līdz ar to, ciktāl tiem elektroenerģijas importētājiem noteiktais pienākums pirkt zaļos sertifikātus, kuri neiesniedz izcelsmes apliecinājumus, ir paredzēts, lai nodrošinātu pamatlietā aplūkotā tiesiskā regulējuma efektivitāti, un ciktāl izrādās, ka faktiski pastāv zaļo sertifikātu tirgus, šis tiesiskais regulējums nevar tikt uzskatīts par tādu, kurš pārsniedz to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu.
- 123 Līdz ar to ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veiks vajadzīgās pārbaudes, LESD 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu pasākumu kā pamatlietā aplūkotais.
- 124 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka:
- LESD 28., 30. un 110. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj valsts pasākumu, kas, pirmkārt, uzliek pienākumu citā dalībvalstī ražotas elektroenerģijas importētājiem, kuri nav pierādījuši, ka šī elektroenerģija ir ražota no atjaunojamiem energoresursiem, iesniedzot izcelsmes apliecinājumus, no valsts ražotājiem pirkt vai nu zaļos sertifikātus, vai arī zaļo elektroenerģiju proporcionāli to importētās elektroenerģijas daudzumam, un, otrkārt, paredz uzlikt sodu šī pienākuma neizpildes gadījumā, lai gan iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem nav šāda pirkšanas pienākuma;
  - LESD 34. pants, kā arī Direktīva 2001/77 un Direktīva 2009/28 ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj šo valsts pasākumu, ja ir pierādīts, ka tas nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu;
  - LESD 107. un 108. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj minēto valsts pasākumu, ciktāl atšķirīgā attieksme pret iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem un elektroenerģijas importētājiem, kas neiesniedz izcelsmes apliecinājumu, ir pamatota ar atsauces sistēmas, kurā tas iekļaujas, raksturu un uzbūvi.

Par tiesāšanās izdevumiem

125 Attiecībā uz pamatlietas pusēm dalībniekiem šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) LESD 28., 30. un 110. pants

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj valsts pasākumu, kas, pirmkārt, uzliek pienākumu citā dalībvalstī ražotas elektroenerģijas importētājiem, kuri nav pierādījuši, ka šī elektroenerģija ir ražota no atjaunojamiem energoresursiem, iesniedzot izcelsmes apliecinājumus, no iekšzemes ražotājiem pirkt vai nu sertifikātus, kas apliecina izcelsmi no atjaunojamiem resursiem, vai arī no atjaunojamiem energoresursiem ražotu elektroenerģiju proporcionāli to importētās elektroenerģijas daudzumam, un, otrkārt, paredz uzlikt sodu šī pienākuma neizpildes gadījumā, lai gan iekšzemes elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, ražotājiem nav šāda pirkšanas pienākuma.

2) LESD 34. pants, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/77/EK (2001. gada 27. septembris) par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj šo valsts pasākumu, ja ir pierādīts, ka tas nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi palielināt no atjaunojamiem energoresursiem ražotas elektroenerģijas ražošanu.

3) LESD 107. un 108. pants

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj minēto valsts pasākumu, ciktāl atšķirīgā attieksme pret valsts elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, ražotājiem un elektroenerģijas importētājiem, kas neiesniedz izcelsmes apliecinājumu, ir pamatota ar atsaucēs sistēmas, kurā tas iekļaujas, raksturu un uzbūvi.

[Paraksti]